

СОВЕТ КАНАШСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
ВЕРХНЕУСЛОНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

Ре. Канаш, д. 10, кв. 10, п. Югары Ослан, 423000

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЮГАРЫ ОСЛАН
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫН
КАНАШ АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

Ул. Гагарина, 10, кв. 10, п. Югары Ослан, 423000

РЕШЕНИЕ

– 25.11.2021

КАРАР

д. Канаш

– №13-81

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының
Канаш авыл жирлеге территориясендә Төзекләндерү өлкәсендә
муниципаль контроль турыйндағы нигезләмәне раслау хакында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары
турыйнда» 2003 нче елның биңи 131-ФЗ Федераль законның 14
статьясындагы 1 өлешенең 19 пункты, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле
(кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турыйнда» 2020 нче елның 31нче июленнән
248-ФЗ Федераль закон, Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль
районының «Канаш авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә

Татарстан Республикасы
Югары Ослан муниципаль районы
Канаш авыл жирлеге Советы
карап итте:

1. Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының Канаш авыл жирлеге территориясендә Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турыйндағы нигезләмәне расларга (1 нче күшымта).
2. Элеге карап, әлеге каарның 1 пунктында күрсәтелгән Нигезләмәнең 4 бүлегендәге нигезләмәләреннән тыш, 2022 елның 1 гыйнварыннан да соңга калмыйча, рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.
3. Элеге каарның 1 пунктында күрсәтелгән Нигезләмәнең 4 бүлегендәге Нигезләмәләре 2022 елның 1 мартаңнан үз көченә керә.

Совет рәисе,
Югары Ослан муниципаль районы
Канаш авыл жирлеге башлыгы

Н.Н.Вальков

Югары Ослан муниципаль районы
Канаш авыл жирлеге Советының
2021нче елның 25нче ноябреннен
13-81 номерлы каарына
1нче күшымта

**Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының Канаш авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында
НИГЕЗЛӘМӘ**

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Элеге нигезләмә Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының Канаш авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру тәртибен билгели (алга таба – төзекләндерү өлкәсендә контроль).

1.2. Юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр, гражданнар (алга таба – контрольдә тотылучы затлар) Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Канаш авыл жирлеген төзекләндерү кагыйдәләрен (алга таба – Төзекләндерү кагыйдәләре), инвалидлар өчен социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктурасы объектларын һәм күрсәтелә торган хезмәтләрне (алга таба – мәжбүри таләпләр) үтәү төзекләндерү өлкәсендә контроль предметы булып тора.

1.3. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне Канаш авыл жирлеге Башкарма комитеты (алга таба – Башкарма комитет, авыл жирлеге) контрольдә тота.

1.4. Башкарма комитетның Төзекләндерү өлкәсендә контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи затлары булып Жирлек башлыгы, шулай ук Башкарма комитет секретаре тора(алга таба-контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи затлар). Башкарма комитетның курсәтелгән вазыйфаи затларының вазыйфаи бурчларына аларның вазыйфаи инструкциясе нигезендә төзекләндерү өлкәсендә контроль вәкаләтләрен гамәлгә ашыру керә.

Тикшерүне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи затлар төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар нигезендә хокукларга, бурчларга ия булалар һәм җаваплы булалар.

1.5. Төзекләндерү өлкәсендә контроль, профилактик чаралар, контроль чаралар оештыру һәм үткәрү белән бәйле мәнәсәбәтләргә карата «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 31.07.2020 ел, 248-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 06.10.2003 ел, 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезләмәләре кулланыла.

1.6. Башкарма комитет Төзекләндерү кагыйдәләренең түбәндәгеләрне үз эченә алган үтәлешен тикшереп тора:

- 1) янәшәдәге территорияләрне карап тоту буенча мәжбүри таләпләр;

2) элементларны һәм төзекләндерү объектларын тоту буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән таләпләр:

- халыкның аз хәрәкәтләнүче төркемнәренең мәгариф, сәламәтлек саклау, мәдәният, физик культура һәм спорт, социаль хезмәт күрсәту объектларына ирекле үтеп керүенә комачауламый торган коймалар кую буенча;
- торак булмаган биналарның, төзелмәләрнең, корылмаларның, башка диварлар, корылмаларның, шулай ук төзекләндерү һәм жәмәгать урыннарының башка элементларын карап тоту буенча;
- инженерлық корылмаларын эксплуатацияләү өчен кирәклө мәгълүматны үз эченә алган махсус билгеләр, язулар эчтәлеге буенча;
- жир эшләрен башкаруга рәхсәтнамә нигезендә жир эшләрен башкару буенча норматив хокукий актларда билгеләнгән тәртип нигезендә бирелә торган жир эшләрен башкару буенча Татарстан Республикасы төзекләндерү кагыйдәләре, муниципаль норматив хокукий актлар белән;
- биналарга һәм аларга керү урыннарына ирекле үтеп керүне, шулай ук ишегалларына ирекле керү юлларын тәэммин итү, жәяүлеләр иминлеген һәм жәяүлеләрнең, шул исәптән Инвалиларның һәм халыкның башка аз хәрәкәтләнүче төркемнәренең, жир эшләрен башкару чорында, иминлеген тәэммин итү буенча;
- транспорт чараларын газонда яки башка яшелләндерелгән, яки рекреацион территориядә урнаштырмау, төзекләндерү кагыйдәләре белән чикләнгән транспорт чараларын урнаштыру, шулай ук аларны эксплуатацияләү, хезмәт күрсәту яки ремонтлау вакытында, йөкләр ташыганда яки төзелеш мәйданнарыннан чыкканда (тент яки яшерү булмау аркасында) транспорт чараларыннан гомуми файдалану территорияләре пычрануга юл күймау;

3) кышкы чорда жирлек территориясен жыештыру буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән биналарның, корылмаларның түбәләрен, бозларын һәм боз сөнгеләрен чистарту буенча чаралар үткәрүне контролльдә тоту;

4) жәйге чорда жирлек территориясен жыештыру буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән карантин, агулы һәм чүп үләннәрен ачыклау, аларга каршы көрәш, аларны локальләштерү, бетерү буенча мәжбүри таләпләрне дә кертеп;

5) янгынга каршы махсус режим гамәлдә булган чорда янгын куркынычсызлығының өстәмә таләпләре;

6) гомуми файдаланудагы территорияләрдә жир асты коммуникацияләрен салу, яңадан урнаштыру, ремонтлау һәм карап тоту буенча мәжбүри таләпләр;

7) Әгәр мондый документлар (йөкләү билеты, күчереп утыртуга рәхсәт) Төзекләндерү кагыйдәләрендә билгеләнгән очракларда бирелергә тиеш булса, агач һәм куакларны утырту, саклау һәм карап тоту буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән порубочка билеты һәм (яисә) агач утыртуга рәхсәт бирү нигезендә агач һәм куакларны юк итү (кисү), күчереп утырту буенча мәжбүри таләпләр;

8) каты коммуналь калдыкларны складлау буенча мәжбүри таләпләр;

9) гомуми файдаланудагы территорияләрдә һәм Төзекләндерү кагыйдәләрендә каралган башка территорияләрдә авыл хужалығы хайваннарын һәм кошларын йөртергә ярамау турындагы мәжбүри таләпләр.

Башкарма комитет үз компетенцияләре чикләрендә тикшереп торырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан бирелгән мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турындагы күрсәтмәләрнең үтәлешен тикшереп тора.

1.7. Өлөгө Нигезләмәдә төзекләндеру элементлары дигәндә декоратив, техник, планлаштыру, конструктив жайланмалар, яшелләндеру элементлары, жиһазларның һәм бизәлешиңең төрле төрләре, шул исәптән биналарның, төзелешләрнең, корылмаларның фасадлары, кече архитектура формалары, стационар булмаган корылмалар, территорияне төзекләндерүнен состав өлеше буларак кулланыла торган мәгълүмати щитлар һәм курсәткечләр аңлашыла.

Өлөгө Нигезләмәдә төзекләндеру объектлары дигәндә төрле функциональ билгеләнештәге территорияләр аңлашыла, аларда төзекләндеру эшчәнлеге алыш барыла, шул исәптән:

1) планлаштыру структурасы элементлары (зоналар (массивлар), районнар (шул исәптән торак районнар, микрорайоннар, кварталлар, сәнәгать районнары), гражданнарның коммерциягә карамаган бакчачылық, яшелчәчелек берләшмәләре урнаштыру территорияләре);

2) урам-юл чөлтәре элементлары (аллеялар, бульварлар, магистральләр, тыкрыклар, мәйданнар, юллар, проспектлар, тыкрыклар, юл чатлары, төшү, трактлар, тупиклар, урамнар, шоссе);

3) ишегалды территорияләре;

4) балалар һәм спорт мәйданчыклары;

5) хайваннарны йөрту өчен мәйданчыклар;

6) парковкалар (парковка урыннары);

7) парклар, скверлар, башка яшел зоналар;

8) техник һәм санитар-яклау зоналары;

Өлөгө Нигезләмәдә киртәләүче жайланмалар дигәндә капкалар, калиткалар, шлагбаумнар аңлашыла, шул исәптән автомат рәвештә, һәм декоратив коймалар (коймалар).

1.8. Төзекләндеру өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда хәвеф-хәтәрләрне бәяләү һәм идарә итү системасы кулланылмый.

2. Закон белән саклана торган кыйммәтләргә заар (зыян) китерү куркынычын профилактикалау

2.1. Башкарма комитет төзекләндеру өлкәсендә, шул исәптән профилактик чараплар үткәрү юлы белән, контрольне гамәлгә ашыра.

2.2. Профилактик чараплар контролльдә тотыла торган затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрне намуслы үтәүне стимуллаштыру, мәжбүри таләпләрне бозуга һәм (яисә) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә заар (зыян) китерергә мөмкин булган шартларны, сәбәпләрне һәм факторларны юкка чыгару максатларында, һәм мәжбүри таләпләрне контролльдә тотыла торган затларга житкерү, аларны үтәү ысууллары.

2.3. Төзекләндеру өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда заар (зыян) китерү куркынычын киметүгә юнәлдерелгән профилактик чараплар үткәрү контроль чарапларын үткәрүгә карата өстенлекле санала.

2.4. Профилактик чараплар Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән тәртиптә расланган закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (заар) китерү куркынычын профилактикалау программысы нигезендә гамәлгә ашырыла, шулай ук зыян китерү куркынычын профилактикалау программында каралмаган профилактик чараплар да үткәрелергә мөмкин.

Профилактик чараптар үткәргендә контроль объектларының закон тарафыннан саклана торған кыйммәтләргә зарар (зыян) китерүгө турыдан-туры куркыныч тудыруы яки мондый зарар (зыян) китерелүе ачыкланса, төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи зат бу хакта кичекмәстән Авыл жирлеге башлыгына контроль чараптар үткәрү турында Карап кабул итү өчен хәбәр жибәрә.

2.5. Төзекләндерү өлкәсендә башкарма контроль башкарганда түбәндәге профилактик чараптар төрләре уздырыла ала:

- 1) мәгълүмат житкерү;
- 2) консультация бири;

2.6. Мәгълүматларны Югары Ослан муниципаль районның рәсми сайтында (авыл жирлеге бүлгеге) «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә (алга таба – районның рәсми сайты) контрольлек эшчәнлегенә багышланган махсус бүлектә (махсус бүлеккә керү районның рәсми сайтында төп (төп) битеннән башкарлырыга тиеш), массакүләм мәгълүмат чарапарында, контрольдә тотылучы затларның шәхси кабинетлары аша (алар булганда) һәм башка рәвешләрдә урнаштыру юлы белән мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча Башкарма комитет тарафыннан башкарыла.

Башкарма комитет районның рәсми сайтында — «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 31.07.2020 ел, № 248-ФЗ Федераль законның 46 статьясының Знче өлешендә караптан контроль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлектә, күздә тотылган мәгълүматларны урнаштырырга һәм аларны актуаль хәлдә тотарга бурычлы.

Башкарма комитет шулай ук гражданнарның җыелышларында һәм конференцияләрендә халыкка контроль объектларына куела торған мәжбүри таләпләр турында хәбәр итәргә хокуклы.

2.6. Контрольгә алынучы затларны консультацияләү тикшереп торуны башкарлырга вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан телефон аша, видео-конференц-элемтә аша, шәхси кабул итүдә яки профилактик чараптар, контроль чараптар үткәрү барышында гамәлгә ашырыла һәм 15 минуттан артмаска тиеш.

Гражданнарны шәхси кабул итүжирлек башлыгы һәм (яки) вазыйфаи заты тарафыннан контрольдә тотарга вәкаләтле. Кабул итү урыны, шулай ук кабул итү өчен билгеләнгән көннәр һәм сәгатьләр турында мәгълүмат районның рәсми сайтында контроль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлектә урнаштырыла.

Түбәндәге мәсьәләләр буенча консультация бири телдән яисә язма рәвештә гамәлгә ашырыла:

- 1) төзекләндерү өлкәсендә контроль оештыру һәм гамәлгә ашыру;
- 2) әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән контроль чарапарны гамәлгә ашыру тәртибе;
- 3) тикшереп торуны гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи затларның гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять белдерү тәртибе;
- 4) мәжбүри таләпләре булган норматив хокукый актлар (аларның аерым нигезләмәләре) турында мәгълүмат алу, аларның үтәлешен бәяләү контроль чараптар кысаларында башкарма комитет тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Контроль астындағы затларны телдән консультацияләү шулай ук гражданнарның җыелышларында һәм конференцияләрендә дә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

2.7. Язма рәвештә консультация бирүне тикшереп торуны вәкаләтле вазыйфаи зат түбәндәге очракларда ғамәлгә ашыра:

- 1) контрольдә тотыла торган зат тарафынан консультацияләу мәсьәләләре буенча язма жавап бирү түрүнде язма сорату бирелгән;
- 2) куелган сорауларга телдән жавап бирү мөмкин түгел;
- 3) куелган сорауларга жавап мәгълүматны өстәмә соратып алуны таләп итә.

Консультацияләуне ғамәлгә ашырганда, тикшереп торуны башкарырга вәкаләтле вазыйфаи зат Россия Федерациясе законнары нигезендә файдалану мөмкинлеге чикләнгән мәгълүматның конфиденциальлеген сакларга тиеш.

Конкрет контроль чараны, вазыйфаи затларның контрольне ғамәлгә ашыруға вәкаләтле карапларын һәм (яисә) ғамәлләрен бәяләүне үз эченә алган мәгълүмат, контроль чараның башка катнашучылары, шулай ук экспертиза, сынаулар қысаларында уздырылған нәтижәләр бирелә алмый.

Тикшерүне башкарырга вәкаләтле мәгълүм вазыйфаи затка әверелгән мәгълүмат мәжбүри таләпләрне үтәу мәсьәләләре буенча контрольдә тотыла торган затны бәяләү максатларында башкарма комитет тарафынан файдаланыла алмый.

Контроль башкарырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафынан консультацияләрне исәпкә алу журналы алып барыла.

Башкарма комитетка контрольлек итүче затларның һәм аларның вәкилләренең биш һәм аннан күбрәк мөрәҗәгатьләре кергән очракта, консультация бирү Башкарма комитетның рәсми сайтында контроль әшчәнлегенә багышланган махсус бүлектә урнаштыру, Жирлек башлыгы яки контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи зат тарафынан кул куелган язмача аңлатма бирү белән башкарыла .

3. Контроль чарапарны һәм контроль ғамәлләрне ғамәлгә ашыру

3.1. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне ғамәлгә ашырганда башкарма комитет күрсәтелгән чарапар қысаларында контроль чарапарның һәм контроль ғамәлләренең түбәндәге төрләре үткәрелергә мөмкин:

1) инспекция визиты (мәжбүри таләпләр нигезендә контрольдә тотыла торган затның (аның филиаллары, вәкиллекләре, аерымланган структур бүлекчәләре) урнашкан, язма аңлатмалар, инструменталь тикшерү урынында булырга тиешле документларны карау, сораштыру, тикшерү ярдәмендә);

2) рейд тикшерүе (карау, сораштыру, язма аңлатмалар алу, документларны теркәү, инструменталь тикшерү, сынау, экспертиза ярдәмендә);

3) документтар тикшерү (язма аңлатмалар алу, документларны теркәү, экспертиза ярдәмендә);

4) урынга барып тикшерү (карау, сораштыру, язма аңлатмалар алу, документларны теркәү, инструменталь тикшерү, сынау, экспертиза ярдәмендә);

5) мәжбүри таләпләренең үтәлешен күзәту (территорияне төзекләндерү өлкәсендә контроль объектлары түрүндагы белешмәләрне, шул исәптән ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек барышында керә торган белешмәләрне, шулай ук дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларында булган белешмәләрне, «Интернет» чөлтәрендәге белешмәләрне, башка һәркем файдалана алырлык белешмәләрне, шулай ук видеоязма функцияләре булган хокук бозуларны теркәү техник чарапарының автоматик режимда эшләүче мәгълүматлардан файдаланып, фото- һәм кинога төшерү тикшереп торучы затлар тарафынан бирелә);

6) урынга барып тикшеру (тикшеру, инструменталь тикшеру (видеоязма кулланып), сынау, экспертиза ярдемендә).

3.2. Мәжбүри таләплөрнең үтәлешен күзәтүне һәм күчмә тикшерүне контролъдә тотыла торган затлардан башка Башкарма комитет үткәрә.

3.3. Әлеге Нигезләмәнең 3.1 пунктының 1 - 4 бүлекләрендә күрсәтелгән контроль чаралар планнан тыш чаралар рәвешендә уздырыла.

Планнан тыш контроль чаралар прокуратура органнары белән килештерелгәннән соң гына үткәрелә ала.

3.4. Контрольдәге затлар белән үзара хезмәттәшлек итү белән уздырыла торган контроль чараларны үткәрү өчен түбәндәгеләр нигез булып тора:

1) гражданнарның һәм оешмаларның мәрәҗәгатьләре (гаризалары), дәүләт хакимиите органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, массакуләм мәгълүмат чараларыннан мәгълүмат килгәндә, башкарма комитетта гражданнар һәм оешмаларның мәрәҗәгатьләре (гаризалары) законда саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү турында белешмәләр булу, шулай ук контроль чараларны үткәрү нәтижәсендә, үзара хезмәттәшлексез контроль чараларны да кертеп, шундый белешмәләрне алу;

2) Россия Федерациясе Президенты йөкләмәсе, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең конкрет контролъдә тотыла торган затларга карата контроль чаралар уздыру турындагы йөкләмәсе;

3) законнарның үтәлешенә күзәтчелек итү, кеше һәм гражданның хокукларын һәм ирекләрен прокуратура органнарына кергән материаллар һәм мәрәҗәгатьләр буенча үтәу қысаларында контроль чара уздыру турында прокурор таләбе;

4) мәжбүри таләпләрне ачыкланган бозуларны бетерү турында күрсәтмәне үтәу сргы тәмамлану - әгәр контролъдә торучы зат тарафыннан аңа бирелгән күрсәтмәдә каралган документларны һәм белешмәләрне тапшырмаган очракларда яисә тапшырылган документлар һәм мәгълүматлар нигезендә мәжбүри таләпләрне бозуны бетерү турында күрсәтмәнең үтәлеше турында нәтижә ясарга мөмкин түгел.

3.5. Контроль чаралар контролъдә тотыла торган зат белән хезмәттәшлек иткәндә уздырыла, ул Башкарма комитетның контроль чараны уздыру турындагы күрсәтмәсе нигезендә уздырыла.

3.6. Башкарма комитет каары кабул ителгән очракта, зыян (зыян) китерү яки закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зыян) куркынычы турында белешмәләр нигезендә, мондый күрсәтмә төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затның тиешле күрсәтмәсе нигезендә кабул ителә.

3.7. Тикшерелә торган затлар белән үзара хезмәттәшлектән башка уздырыла торган контроль чаралар вәкаләтле затлар тарафыннан тикшереп торуны гамәлгә ашыру өчен жирлек башлыгының бирeme, башкарма комитетның эш планнарындагы бирeme, шул исәптән «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроле турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән очракларда үткәрелә 3.8. Гражданнарга, юридик затларга һәм индивидуаль эшкуарларга карата контроль чаралар «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроле турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә вазыйфаи затлар тарафыннан тикшереп торуны вәкаләтле затлар тарафыннан үткәрелә.

3.9. Төзекләндөрү өлкәсендә контрольне оештырганда һәм гамәлгә ашырганда башкарма комитет әлеге документлар һәм (яисә) белешмәләр булган оешмалар карамагында булган башка органнардан яисә курсәтелгән органнардан ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында, шул исәптән электрон рәвештә, түләүсез нигездә документлар һәм (яисә) белешмәләр ала. Курсәтелгән документлар һәм (яисә) белешмәләр исемлеге, аларны тапшыру тәртибе һәм сроклары Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2016 елның 19 апрелендәге 724-р номерлы боерыгы белән расланган документлар һәм (яисә) сорала торган һәм ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында дәүләт контроле (күзәтчелеге) органнары, жирле үзидарә органнары яки дәүләт органнары яки жирле үзидарә органнары карамагындағы оешмалар тарафыннан тикшерүләр оештырганда һәм уздырганда дәүләт контроле органнары, муниципаль контроль органнары яки жирле үзидарә органнары карамагындағы оешмалар тарафыннан соратып алына торган документлар һәм (яисә) белешмәләр булган документлар һәм (яисә) белешмәләр ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында бирелгән документлар һәм (яисә) курсәтелгән органнардан алынган белешмәләрне һәм (яисә) белешмәләр бирү кагыйдәләре белән билгеләнгән, алар «Дәүләт контролен (күзәтчелеген), муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2021 елның 6 мартаңдагы 338 санлы каары белән расланган.

3.10. Контрольлек итүче затлар булган индивидуаль эшкуар, гражданин, чара килеп житкәндә, Башкарма комитетка контроль чарасын үткәргәндә булу мәмкинлеге булмау турында мәгълүмат бирергә хокуклы, шуңа бәйле рәвештә контроль чараны уздыру индивидуаль эшкуар, гражданинның әлеге мөрәҗәгатенә сәбәп булган хәлләрне бетерү өчен кирәkle вакытка күчерелә (әмма 20 көннән дә артык түгел), бер үк вакытта түбәндәгә шартларны үтәү дә керә:

- 1) контрольдә тотыла торган затның яисә аның вәкиленен булмавы, төзекләндөрү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи затның, контроль чарасын уздырганда мәжбүри таләпләрне үтәвен бәяләүгә комачауламый, контрольдә тотыла торган зат контроль чараны уздыру турында тиешенчә хәбер ителгән шарт белән;
- 2) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) турыдан-туры куркыныч китерү яисә фактта китерту билгеләре булмау;
- 3) контроль чараны үткәргәндә контрольдә тотыла торган зат булмау (контрольдә тотыла торган зат авыруы, аның командировкасы һ.б.) өчен житди сәбәпләр булса.

3.11. Күчмә тикшерүне үткәру срокы 10 эш көненнән артмаска тиеш.

Күчмә тикшерү барышында кече эшкуарлыкның бер субъектына карата багланышларның гомуми срокы кече предприятие өчен 50 сәгатьтән һәм микропредприятие өчен 15 сәгатьтән арта алмый.

Россия Федерациясенең берничә субъекты территориясендә үз эшчәнлеген гамәлгә ашыручы оешмага карата күчмә тикшерү үткәру срокы оешманың һәр филиалы, вәкиллеге, аерымланган структур бүлекчәсе яисә житештерү объекты буенча аерым билгеләнә.

3.12. Контроль чаалар үткәрунен барлық очракларында контроль гамәлләрне башкарырга вәкаләтле вазыйфаи затлар һәм контроль гамәлләрне башкаруга җәлеп ителә торган затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәүне (бозуны) дәлилләр өчен фотога төшү, аудио- һәм видеога язу, вазыйфаи затлар үткәргән контроль чараны уздыруга вәкаләтле геодезик һәм картометрик үлчәүләр кулланылырга

мөмкин. Фотога төшерүү, аудио- һәм видеога языруу, геодезик һәм картометрик үлчәулөр һәм әлеге максатлар өчен файдаланылган техник чаralар турында мәгълүмат контроль чара нәтижәлөре буенча төзелә торган актта һәм контроль чара кысаларында үткәрелә торган контроль гамәл нәтижәлөре буенча төзелә торган беркетмәдә чагыла.

3.13. Контроль чара нәтижәлөренә контролльдә тотыла торган зат тарафыннан мәжбүри таләплөрне үтәүне бәяләү, мәжбүри таләплөрне бозуларны кисәту һәм (яисә) аларны бозуларны туктату өчен шартлар тудыру, бозылган хәлне торгызу, вәкаләтле органнарга яисә вазыйфаи затларга жаваплылыкка жәлеп итү турындагы мәсъәләне карау һәм (яисә) башкарма комитеттә «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендөгө 248-ФЗ номерлы Федераль законның 90 статьясындагы 2 өлешендә каралган чаralарны куллану өчен мәгълүмат жибәрү керә.

3.14. Контрольле зат белөн үзара хезмәттәшлекне күздә тоткан контроль чараны уздыру тәмамлангач, контроль чара акты төзелә. Мондый чараны уздыру нәтижәлөре буенча мәжбүри таләплөрне бозу ачыкландырылған очракта, актта нәкъ менә нинди мәжбүри таләп бозылган, нинди норматив хокукий акт һәм аның структур беремлеге билгеләнгән, дип курсәтелә. Ачыкландырылған хокук бозулар бетерелгән очракта, актта контроль чарасын үткәрү тәмамланганчы, аны бетерү факты курсәтелә. Мәжбүри таләплөрне бозуның дәлилләре булган документлар, башка материаллар актка беркетелергә тиеш. Контроль чара уздырганда тутырылған тикшерү көгазыләре актка теркәлә.

Актны рәсмиләштерү Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнмәгән очракта, мондый чараны уздыру тәмамланган көнне контроль чараны уздыру урынында башкарыла.

Прокуратура органнары тарафыннан килештерелгән контроль чара акты контроль (кузәтчелек) чаralарының Бердәм реестры аша турыдан-туры аны рәсмиләштергәннән соң прокуратура органнарына жибәрелә.

3.15. Контроль чаralар турында мәгълүмат контроль (кузәтчелек) чаralарының бердәм реестрында урнаштырыла.

3.16. Контроль башкарырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан қылыша торган, контроль (кузәтчелек) чаralарының бердәм реестрында курсәтелгән гамәлләр һәм караплар турында белешмәләр урнаштыру, шулай ук аларны контролльдә тотыла торган затларга дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр курсәту һәм дәүләт һәм муниципаль функцияләрне башкару өчен электрон рәвештә кулланыла торган мәгълүмати системаларның мәгълүмати-технологик хезмәттәшлекен тәэмин итә торган инфраструктура ярдәмендә житкерүү, шул исәптән «Бердәм дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр (функцияләр) порталы» федераль дәүләт мәгълүмат системасы аша (алга таба - дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы) һәм (яисә) региональ дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр порталы аша житкерүү юлы белөн гамәлгә ашырыла.

Контрольләшүче зат булган эшкуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашырмаган граждан контроль астындагы затның электрон почтасы адресына документлар алу кирәклеге турында хәбәрнамә юллаган очракта яисә башкарма комитетның контролльдә тотыла торган затның электрон почтасы адресы турында белешмәләр булмаса һәм аңа документларны дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы аша электрон рәвештә юллау мөмкинлөгө (әгәр затның бердәм идентификация һәм аутентификация системасында теркәлү процедурасын узу тәмамланмаган очракта) юлы белөн тикшереп торырга вәкаләтле вазыйфаи затлар

тарафыннан башкарылган эшләр түрүнда хәбәр итә. Күрсәтелгән граждан документларны көгазь чыганакта жибәрергә хокуклы.

Контрольдә торучы затка контрольне, гамәлләрне һәм кабул ителә торган карапарны гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи затлар түрүнда хәбәр итү, документлар һәм белешмәләр жибәрү, шул исәптән көгазь чыганакта, контрольдә тотыла торган затка электрон рәвештә мәгълүмат бирү мәмкин булмаган очракта яисә соратып алына торган заттан соратып алына торган затка мәгълүмат бирү мәмкин булмаган очракта, гамәлгә ашырылырга мәмкин.

3.17. Тикшеренү чарасын үткәргендә мәжбүри таләпләрне бозулар ачыкландырылган очракта, бу хакта белешмәләр контроль (кузәтчелек) чарапарының бердәм реестрына кертелә. Тикшерүне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи зат мәжбүри таләпләрне үтәү буенча тәкъдимнәр бирергә, закон саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән башка чарапар үткәрергә хокуклы.

3.18. Мәжбүри таләпләрне бозуларның контроль чарапарын уздырганда тикшереп торучы зат тарафыннан Россия Федерациясе законнарында караплан вәкаләтләр чикләрендә башкарма комитет (тикшереп торырга вәкаләтле вазыйфаи зат) ачыкландырылган очракта тубәндәгеләр тиеш:

1) контрольдә тотыла торган затка, аларны бетерүнен тиешле срокларын күрсәтеп һәм (яисә) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүнен булдырмау чарапарын уздыру түрүнде ачыкландырылган хокук бозуларны бетерү түрүнде күрсәтмә бирергә;

2) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүнен булдырмау яисә аны туктату буенча һәм гражданнары, оешмаларны законга саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычы булу түрүнде һәм аны булдырмау ысуллары хакында мәгълүматның теләсә нинди мәмкин ысулы белән аларга житкерү буенча Россия Федерациясе законнарында карапланча чарапарны кичекмәстән кабул итәргә, әгәр контроль чараны үткәргендә гражданнары, тәзекләндерү өлкәсендә контроль объектына ия булган һәм (яисә) файдаланыла торган оешмаларның эшчәнлеге законда саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычы яисә мондый зыян (зыян) китерелгән очракта, аны булдырмау ысуллары түрүнде мәгълүмат житкерергә;

3) контроль чара барышында жинаять билгеләре ачыкландырылганда яисә административ хокук бозу ачыкландырылганда тиешле мәгълүматны үз компетенциясе нигезендә дәүләт органына жибәрергә яисә тиешле вәкаләтләр булганда гаепле затларны законда билгеләнгән җаваплылыкка жәлеп итү чарапарын күрергә;

4) ачыкландырылган мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерүнен, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтүнен, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерергә мәмкин булган зыянны булдырмый калуны тикшереп торуны гамәлгә ашыру чарапарын, күрсәтмәнен мәжбүри үтәүнен таләп итеп судка мәрәжәгать иткәнчегә кадәр, күрсәтмәнен мәжбүри үтәүнен тәэммин итү буенча билгеләнгән вакытта, әгәр мондый чара законнарда караплан булса;

5) мәжбүри таләпләрне үтәү, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән башка чарапар уздыру буенча тәкъдимнәр бирү түрүндагы мәсьәләнәне карапарга.

3.19. Тәзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда федераль башкарма хакимият органнары һәм аларның территориаль органнары, башкарма хакимият органнары белән билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы

Президенты- жирле үзидарә органнары, хокук саклау органнары, оешмалар һәм гражданнархезмәттәшлек итәләр.

Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыру қысаларында контроль чара уздыру барышында закон таләпләрен бозу ачыкланган очракта, Россия Федерациясе законнарында административ һәм башка җаваплылык каралган, контроль чара актында ачыкланган хокук бозу билгеләре булу турында мәгълүмат күрсәтелә. Тикшерүне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи затлар күрсәтелгән актның күчермәсен тиешле җаваплылыкка тартырга вәкаләтле хакимият органына юллый.

3.20. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда шикаятыләрне судка кадәр бирү тәртибе кулланылмый.

4. Төзекләндерү өлкәсендә контрольнең төп курсәткечләре һәм аларның максатчан курсәткечләре

4.1. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген һәм нәтижәлелеген бәяләү «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федеरаль законның 30 статьясы нигезендә гамәлгә ашырыла.

4.2. Контроль төренең төп курсәткечләре һәм аларның максатчан курсәткечләре, төзекләндерү өлкәсендә контроль өчен индикатив курсәткечләр жирлек Советы тарафыннан раслана.

Татарстан Республикасы Югры
Ослан муниципаль районының
Канаш авыл жирлеге
территориясендә төзекләндерү
өлкәсендә Муниципаль контроль
турындагы Нигезләмәгә
1нче күшымта

**Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль өлкәсендә
мәжбүри таләпләрне бозу**

Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда мәжбүри
таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары булып тора:

1. Жирлекнең Төзекләндерү кагыйдәләрен бозу билгеләрен ачыклау.
2. Федераль законнарда һәм Россия Федерациисенең башка норматив хокукий
актларында, законнарда һәм Россия Федерациисе субъектларының инвалидлар өчен
үтемлелекне тәэмин итү максатларында чыгарылган законнары һәм башка норматив
хокукий актларында билгеләнгән социаль, инженерлыйк һәм транспорт
инфраструктурасы объектларының һәм күрсәтелә торган хезмәтләрнең инвалидлар
өчен үтемлелеген тәэмин итүгә карата мәжбүри таләпләрне бозу билгеләрен
ачыклау.
3. Дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, юридик
затлардан, иҗтимагый берләшмәләрдән, шәхси эшмәкәрләрдән, гражданнардан,
массакүләм мәгълүмат чараларыннан мәжбүри таләпләрне бозу һәм (яисә) закон
тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычы булу турында
хәбәр итә ала торган мәгълүматлар килүе.
4. Контроль чара нәтижәләре буенча бирелгән мәжбүри таләпләрне бозуларны
бетерү турында күрсәтмәнең билгеләнгән срокта үтәлеше турында мәгълүмат
булмау.

Татарстан Республикасы Югары
Ослан муниципаль районының
Канаш авыл жирлеге
территориясендә төзекләндерү
өлкәсендә Муниципаль контроль
турындагы Нигезләмәгә
2 нче күшымта

Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль өлкәсендә мәжбүри таләпләрне
бозу һәм аларның максатчан әһәмияте, индикатив курсәткечләренең
ТӨП КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕН

1. Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль өлкәсендә төп курсәткечләр:

Төп курсәткечләр	Максатчан әһәмияттәге (%)
Мәжбүри таләпләрне бозу очрактарыннан мәжбүри таләпләрне бетерү өлеше	70-80
Контроль органның һәм (яки) аның вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл қылмавына) нигезле шикаятләр өлеше кергән шикаятләрнен гомуми саныннан контроль чаралар үткәргәндә	0
Суд тарафыннан юкка чыгарылган контроль чаралар нәтиҗәләре буенча кабул ителгән каарларның гомуми саныннан өлеше	0

2. Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль өлкәсендә индикатив курсәткечләр:

- 1) муниципаль контроль органына кергән мәжбүри таләпләрне бозу турында гражданнар һәм оешмалардан килгән мөрәжәгатьләр саны (3);
- 2) муниципаль контроль органы тарафыннан планнан тыш тикшерү чаралары саны (3);
- 3) муниципаль контроль органы тарафыннан планнан тыш тикшерү чарасын үткәруне килештерү турында прокуратура органнары тарафыннан кабул ителгән каарлар саны (3);
- 4) муниципаль контроль органы тарафыннан мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланган сан (3);
- 5) мәжбүри таләпләрне бетерелгән бозулар саны (3);
- 6) контроль чарасы актына карата кергән каршылыklar саны (0);
- 7) мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында муниципаль контроль органы тарафыннан бирелгән курсәтмәләрнен саны (3).